

Proactive coping post stroke: The Restore4Stroke Self Management study

Nienke Tielemans, Maastricht University, mei 2015, 206 pp.

Doel van het proefschrift was de effectiviteit te beschrijven van een groepsgewijze zelfmanagementbehandeling voor patiënten met een beroerte en hun partners. Speciaal punt van aandacht in het proefschrift is de Utrechtse Proactieve Coping Competentie lijst (UPCC). Een eerste studie liet zien dat de UPCC goede psychometrische eigenschappen had. Vervolgens werd de samenhang geanalyseerd tussen de UPCC, persoonlijke effectiviteit en diverse psychosociale aspecten. Er bleek geen samenhang met ervaren restricties in participatie, maar wel met psychosociale kenmerken die te maken hebben met emotionele acceptatie van de gevolgen van een beroerte. Persoonlijke effectiviteit bleek ook een rol te spelen, maar die leek min of meer los te staan van de proactieve coping-competentie. Het resterende deel van het proefschrift is gewijd aan de opzet, inhoudelijke onderbouwing van de behandeling (zelfmanagementinterventie: bruggen slaan) en de resultaten. Er waren gegevens van 53 patiënten, 26 partners en negentien therapeuten. De zelfmanagementinterventie leidde niet tot betere resultaten dan de educatieve interventie: patiënten hanteerden niet vaker een proactieve copingstrategie door de interventie.

Efficacy of electroconvulsive therapy: Too brief or not too brief?

Harm Pieter Spaans, Vrije Universiteit Amsterdam, december 2015, 183 pp.

Neurocognitive performance in electroconvulsive therapy: To lose or not to lose?

Esmée Verwijk, Vrije Universiteit Amsterdam, december 2015, 197 pp.

Deze twee proefschriften vormen een twee-eenheid: bij het project heeft de psychiater Spaans gekeken naar de effecten van elektrotherapie bij patiënten met depressie en de neuropsycholoog heeft vooral de scores op neuropsychologische tests geanalyseerd. De twee promovendi hebben veel samengewerkt, maar elk heeft zijn eigen reeks artikelen met eigen promotores geproduceerd. Bij de studie is gekeken naar een groep patiënten die twee keer per week is behandeld met rechts unilaterale elektroconvulsieve therapie (ECT) waarbij een hoge dosis met standaardstimulatie is vergeleken met een hoge dosis met een extra korte stimulatie. Zowel de directe effecten als het verloop gedurende een halfjaar zijn geanalyseerd, waarbij speciale aandacht is besteed aan patiënten die ouder waren dan zestig jaar. Het bleek dat beide procedures effectief zijn, maar dat de standaardpulseprocedure tot sneller herstel leidt. In de follow-upfase werden er geen significante verschillen gevonden wat betreft terugvalpercentages. Bij een kleine groep (14%) werd een opvallend snel en volledig herstel gevonden: deze patiënten waren ouder en lieten meer psychotische kenmerken en een dysexecutief profiel zien en hadden een kortere depressieve episode. Herstel leek sneller dan bij medicatiegebruik. Het cognitieve functioneren van depressieve ouderen (ouder dan 55 jaar) veranderde niet of werd iets beter na

een standaard ECT en er waren geen relaties met ECT-variabelen (plaatsing elektrodes, duur behandeling). Vergelijkingen tussen de twee ECT-procedures leverde geen significante verschillen op. Ook bij de follow-up werden geen opvallende verschillen gevonden. Over het geheel genomen is het cognitieve presteren van herstelde patiënten onder het gemiddelde van de normgroep. Verder vallen grote interindividuele verschillen op waarvoor geen verklaring is.

Sleep apnea in stroke: Diagnosis, consequences and treatment

Justine Aaronson, Universiteit van Amsterdam, januari 2016, 159 pp.

Aaronson wilde met haar onderzoek de vroege herkenning van apneu bij CVA-patiënten verbeteren, het effect van obstructief slaapapneu (OSA) op het dagelijks leven van deze patiënten onderzoeken en een behandeling met Continuous Positive Airway Pressure (CPAP) evalueren. In hoofdstuk 2 wordt een meta-analyse gepresenteerd van CPAP-studies die slechts een minimale verbetering op verdeelde aandacht liet zien, geen effect op andere cognitieve domeinen. De pulse-oximetrie, die wel bekend is in slaapklinieken, maar nog niet bij CVA-patiënten was onderzocht, bleek een goed screeningsinstrument. Vervolgens bleek dat een vragenlijst een goed aanvullend hulpmiddel kan zijn: een deel van de patiënten hoeft niet meer intensief onderzocht te worden. Het effect van CPAP werd onderzocht door een groep CVA-patiënten met OSA en een groep zonder OSA te vergelijken op cognitieve tests en functionele status. De OSA-groep presteerde slechter op de meeste cognitieve tests en de opnameduur was langer. Behandeling van OSA-patiënten liet een positief effect

zien op cognitieve tests, minder duidelijk op functionele status in vergelijking met niet behandelde OSA-CVA-patiënten.

Doin' it right: Assessment and errorless learning of executive skills after brain injury

Dirk Bertens, Radboud Universiteit Nijmegen, januari 2016, 163 pp.

Veel klassieke neuropsychologische tests zijn te gestructureerd om executieve vaardigheden goed te onderzoeken. Bertens heeft twee nieuwe paralleelvormen van de Vereenvoudigde Zes-elementen test onderzocht op klinische bruikbaarheid, waarbij ook goed gekeken is naar de scoringsprocedure. Zowel bij gezonde personen als bij patiënten (vergelijking van patiënten met en zonder executieve stoornissen) bleken de nieuwe test en scoringsprocedure goed te werken. Vervolgens werden een behandeling met goal managementtraining en een combinatie van deze methode met een training met foutloos leren met elkaar vergeleken bij patiënten met executieve stoornissen. De gecombineerde training liet een grotere vooruitgang zien op video-opnames van alledaagse taken en ook op de Goal Attainment Scaling, maar bij die laatste werd die alleen gevonden op scores van behandelaars, niet van deelnemers zelf. Beide behandelvormen leidden ook tot betere prestaties op cognitieve tests, maar er werd geen differentieel effect gevonden. Een hogere intelligentie op hoge leeftijd bleek een goede voorspeller voor de resultaten op de gecombineerde behandeling. Ook de gecombineerde scores op executieve tests bleken behandel succes te kunnen voorspellen.